

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34482
Nom	Patologia de l'aparell digestiu
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1204 - Grau Medicina	Facultat de Medicina i Odontologia	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1204 - Grau Medicina	14 - Formació clínica humana III	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BERENQUER HAYM, MARINA CARMEN	260 - Medicina

RESUM

L'assignatura "Patologia de l'aparell digestiu" és compartida pels Departaments de Medicina i Cirurgia i s'inclou en el mòdul Formació Clínica Humana. L'objectiu general del seu ensenyament és la formació de professionals amb coneixements teòrics i pràctics que capaciten l'estudiant a desenvolupar una medicina integral, curativa, preventiva i de promoció de la salut en l'àrea de la patologia digestiva.

A causa del seu caràcter assistencial, s'hi analitzen els processos implicats en la patogènia de les malalties, i s'incideix principalment en els criteris i mètodes diagnòstics utilitzats, en l'estudi de la història natural de les malalties que l'afecten i en els tractaments indicats per a cadascuna de les afeccions. És per això que en el seu aprenentatge adquireixen gran importància el coneixement de les principals tècniques diagnòstiques i els continguts pràctics, amb especial esment a la pràctica clínica.

CONEXIMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

1204 - Grau Medicina

- Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Realitzar un examen físic i una valoració mental.
- Tenir capacitat per a elaborar un judici diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada.
- Establir el diagnòstic, pronòstic i tractament, aplicant els principis basats en la millor informació possible i en condicions de seguretat clínica.
- Indicar la terapèutica més adequada dels processos aguts i crònics més prevalents, així com de les malalts en fase terminal.
- Plantejar i proposar les mesures preventives adequades a cada situació clínica.
- Adquirir experiència clínica adequada en institucions hospitalàries, centres de salut o altres institucions sanitàries, sota supervisió, així com coneixements bàsics de gestió clínica centrada en el pacient i utilització adequada de proves, medicaments i altres recursos del sistema sanitari.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per a obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.
- Saber utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives i d'investigació.
- Comprendre la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de les malalties.
- Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps
?en les activitats professionals.
- Capacitat per treballar en equip i mper relacionar-se amb altres persones del mateix o distint àmbit professional.
?
- Capacitat de crítica i autocrítica.
- Capacitat per comunicar-se amb col?lectius professionals d?altres àrees.
- Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat.
- Considerar l?ètica com a valor primordial en la pràctica professional.

- Tener capacitat de treballar en un context internacional.
- Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de les patologies principals de l'aparell digestiu.
- Saber fer una anamnesi completa, centrada en el pacient i orientada a les diverses patologies, i interpretar-ne el significat.
- Saber valorar les modificacions dels paràmetres clínics en les diferents edats.

Els coneixements, les aptituds clíniques i el llenguatge científic adquirits en aquesta assignatura han de capacitar l'alumne per reconèixer i comprendre la patologia de l'aparell digestiu amb la finalitat que pugui diagnosticar i orientar el tractament de les principals entitats clíniques, així com comunicar-se amb el pacient i el seu entorn, comprendre el procés de la malaltia de manera individualitzada i realitzar la terapèutica adequada en el marc de la medicina general.

L'aprenentatge dels continguts teòrics i pràctics que s'imparteixen ha de donar com a resultat l'adquisició de les competències següents:

- Adquirir l'habilitat necessària per elaborar un judici diagnòstic i establir un diagnòstic diferencial respecte a una patologia de l'aparell digestiu.
- Conèixer el valor de les diferents exploracions i proves diagnòstiques complementàries en patologia digestiva.
- Conèixer el maneig bàsic del tractament de les malalties digestives, segons la millor evidència disponible.
- Valorar la gravetat del pacient i adquirir la capacitat per estructurar la informació que ha de comunicar al pacient i als familiars.
- Identificar la patologia complexa que ha de ser remesa a un centre especialitzat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

0. Docència teòrica

Tota la docència teòrica s'exposa a l'Aula Virtual. S'utilitza una metodologia participativa activa amb preguntes de l'alumne i aclariments per part del professor.

1. Patologia relacionada amb la secreció acid gàstrica (tres classes)

- 1.1. Malaltia per reflux gastroesifàgic.
- 1.2. Úlcera péptica i complicacions (excepte hemorràgia digestiva alta). Lesions agudes de la mucosa gastroduodenal i gastritis crònica.
- 1.3. Indicacions quirúrgiques, bases fisiopatològiques de les tècniques quirúrgiques, si n'hi hagués, del tractament quirúrgic.

2. Malaltia inflamatòria intestinal (tres classes)

- 2.1. Concepte i classificació. Colitis Ulcerosa
- 2.2. Malaltia de Crohn
- 2.3. Indicacions quirúrgiques i bases de les tècniques quirúrgiques mes frequentes en la malaltia inflamatòria intestinal.

3. Alteracions motores i funcionals gastroenterològiques (dos classes)

- 3.1. Alteracions funcionals del tracte digestiu alt. Disfàgia oro faríngia. Trastorns motors esofàgics. Síndrome dispèptica.
- 3.2. Alteracions funcionals del tract digestiu baix. Síndrome d'íntestí irritable. Estrenyiment crònic.

4. Càncers del tracte esofagogastrointestinal (tres classes)

- 4.1. Etiologia i incidència del càncer de esòfag i estómac. Anatomia patològica. Característiques clíniques i diagnòstic del càncer esofàgic i gàstric. Tractament quirúrgic del càncer esofàgic i gàstric.
- 4.2. Pòlips de còlon y recte: classificació, incidència i etiologia. Anatomía patològica i relació amb el càncer colorectal. Diagnòstic i tractament. Polipòsi Familiar Hereditària.
- 4.3. Càncer colorrectal: incidència, etiologia, anatomí patològica y estadificació. Diagnòstic del càncer de còlon dret, esquerre i recte. Diagnòstic del càncer de coòon en obstrucció. Tractament quirúrgic del càncer de còlon electiu i urgent. Tractament quirúrgic del càncer de recte. Tractament multidisciplinari del càncer colorrectal segons l'estadi. Càncer d'anus.

5. Malaltia celíaca de l'adult (una classe)

- Fonaments de l'etiologia
- Expressivitat clínica i diagnòstic sindròmic
- Valoració diagnòstica
- Tractaments mèdics

6. Apendicitis i diverticulitis (una classe)

- Concepte i causes més freqüents.
- Característiques clíniques genèriques i dades d exploració física.
- Apendicitis aguda i les seues complicacions més freqüents.
- Diverticulitis aguda i les seues complicacione més freqüents.

7. Patologia rectoanal benigna (una classe)

- Anatomia quirúrgica de la regió anorectal. Abscessos i fístules de l'anús.
- Classificació dels abscessos i fístules. Diagnòstic i tractament. Quist pilonidal.

8. Hepatitis aguda i crònica (dos classes)

- 8.1. Hepatitis aguda.
- 8.2. Hepatitis crònica.

9. Hepatopaties (dos classes)

- 9.1. Malaltia hepàtica alcohòlica i metabòlica
- 9.2. Malalties hepàtiques de bases genètiques i autoimmunes

10. Cirrosi hepàtica (dos classes)

- 10.1. Cirrosi hepàtica, hipertensió portal.
- 10.2. Complicacions de la cirrosi hepàtica.

11. Litiasi biliar (una classe)

- Litogènesi.
- Colelitiasi: manifestacions clíniques y diagnòstic.
- Coledolitiasis: manifestaciones clíniques i diagnòstic.
- Complicacions de la litiasi biliar: colecistitis i colangitis.
- Tractament mèdic de la litiasi biliar i de les seues complicacions.
- Tractament quirúrgic de la litiasi biliar i de les seues complicacions.

12. Pancreatitis aguda i crònica (una classe)

- Concepte, etiologia, mecanismes patogènics i fisiopatologia de la pancreatitis aguda.
- Manifestacions clíniques i diagnòstic de la pancreatitis aguda.
- Evolució i criteris pronòstics en la pancreatitis aguda.
- Tractament de la pancreatitis aguda.
- Concepte, etiologia, mecanismes patogènics i fisiopatologia de la pancreatitis crònica.
- Manifestacions clíniques i diagnòstic de la pancreatitis crònica.
- Evolució i pautes terapèutiques en la pancreatitis crònica.
- Indicacions quirúrgiques en la pancreatitis aguda i crònica.
- Bases de les tècniques quirúrgiques en les pancreatitis aguda y crònica.
- Seqüeles de la terapèutica quirúrgica en les pancreatitis aguda y crònica

13. Tumors biliopancreàtics i hepàtics (tres classes)

13.1. Tumors bilio-pancreàtics

- Record Anatòmic
- Escenaris clínics
- Neoplàsia de vesícula i de les vies biliars
- Càncer de pàncreas

13.2. Hepatocarcinoma

13.3. Tumors benignes de fetge i metàstasi hepàtica

- Lesió ocupant d'espai al fetge: localització anatómica segmentària
- Tumors hepàtics benignes: classificació i rellevància clínica. Tractament
- Metàstasis hepàtiques: importància i tractament multidisciplinari en el context de la malaltia oncològica digestiva.

14. PRÀCTIQUES

PRÀCTIQUES DE SEMINARI

1. Etiologia i maneig diagnòstic i terapèutic de lili obstructiu
2. Exploracions funcionals/complementàries en aparell digestiu
3. Tractament mèdic de la malaltia relacionada amb l'àcid
4. Maneig diagnòstic i terapèutic dels traumatismes abdominals
5. Tractament mèdic de la malaltia inflamàtoria intestinal crònica (EEII)
6. Abdomen agut. Casos clínics
7. Patologia anusrectal benigna
8. Patologia de la paret abdominal
9. Hemorràgia digestiva alta
10. Hepatitis virals A, C i E
11. Virus de l'hepatitis B
12. Malaltia hepàtica per fàrmacs i productes d'herboristeria
13. Maneig del pacient amb cirrosi hepàtic
14. Maneig de la pancreatitis aguda

PRÀCTIQUES CLÍNiques

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Seminaris	26,00	100
Classes de teoria	26,00	100
Pràctiques clíniques	23,01	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	2,00	0
Elaboració de treballs en grup	11,00	0
Estudi i treball autònom	35,00	0
Lectures de material complementari	8,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	19,00	0
TOTAL	150,01	

METODOLOGIA DOCENT

En les **classes teòriques**, el professor presentarà els conceptes i continguts més importants de forma estructurada a través de classes expositives, amb l'objectiu de proporcionar els coneixements i habilitats que els estudiants han d'adquirir. Es fomentarà la participació dels estudiants. Els materials docents utilitzats pel professor podran posar-se a disposició, si es considera oportú, a través del recurs electrònic de l'Aula Virtual.

Pràctiques d'aula: Seminaris participatius, desenvolupats amb els materials proporcionats per la facultat i amb la participació activa dels estudiants en la seua presentació.

Pràctiques clíniques: Rotacions clíniques per a estudiants en els servicis de salut de diversos hospitals universitaris, centres d'atenció primària, centres de salut mental i àrees de salut pública, per a aprendre a realitzar històries clíniques i exàmens clínics bàsics, amb un contacte inicial amb el pacient sota supervisió. del professor.

S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

L'assignatura Patologia de l'Aparell Digestiu és compartida pels Departaments de Medicina i Cirurgia i està inclosa en el mòdul de Formació Clínica Humana. L'objectiu general del seu ensenyament és formar professionals amb coneixements teòrics i pràctics que permeten a l'estudiant desenvolupar una medicina integral, incloent-hi aspectes curatius, preventius i de promoció de la salut en l'àrea de la patologia digestiva. Pel seu caràcter clínic, s'analitzaran els processos implicats en la patogènesi de les malalties, centrant-se principalment en els criteris i mètodes diagnòstics emprats, l'estudi de la història natural de les malalties que afecten l'aparell digestiu i els tractaments indicats per a elles. cada condició. Per això, en el procés d'aprenentatge és de gran importància el coneixement de les principals tècniques diagnòstiques i continguts pràctics, amb especial èmfasi en la pràctica clínica.

AVALUACIÓ

Avaluació teòrica: Representa el 50% de la nota final. Es realitzarà mitjançant una prova escrita que cobrirà els continguts teòrics del programa i tindrà com a objectiu avaluar l'adquisició de coneixements. La prova constarà de 50 preguntes d'opció múltiple amb una única resposta vàlida, avaluades de la manera següent: resposta correcta, 1 punt; resposta en blanc, 0 punts; resposta incorrecta, -0,333 punts.

Avaluació pràctica: Representa el 40% de la nota final. Es realitzarà mitjançant una prova que avalua l'adquisició d'habilitats relacionades amb competències generals i específiques. L'avaluació pràctica constarà de 40 preguntes d'opció múltiple amb una única resposta vàlida, avaluades de la manera següent: resposta correcta, 1 punt; resposta en blanc, 0 punts; resposta incorrecta, -0,333 punts. Estes preguntes cobriran el contingut presentat en els seminaris i casos clínics.

Avaluació contínua de seminaris: Representarà el 10% de la nota final, en funció de l'assistència als seminaris. Per cada falta als seminaris es descomptaran 0,333 punts, per la qual cosa tres faltes suposaran la pèrdua del 10% de la nota final. L'assistència serà monitorada mitjançant identificació i firma de l'estudiant en cada seminari.

L'avaluació dels continguts teòrics i pràctics es realitzarà el mateix dia a través d'una prova composta per 90 preguntes (50 teòriques i 40 d'avaluació pràctica). La nota final serà la suma de totes dues avaluacions més la puntuació de l'avaluació contínua dels seminaris. La nota màxima serà 10, i la nota aprovatòria serà 5.

El contingut de la prova d'avaluació teòrica i pràctica (90% de la nota final) serà el mateix per a tots els grups d'una mateixa assignatura.

El contingut de l'avaluació contínua dels seminaris serà el mateix per a cada grup participatiu.

Per a poder optar a una convocatòria anticipada d'esta assignatura, l'estudiant haurà d'haver completat tota la seua pràctica mèdica.

L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant complix amb este requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'estes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les sessions restants per la concurrència d'una causa de força major. Serà imprescindible complir amb este requisit per a aprovar l'assignatura.

Es recorda als estudiants la importància de realitzar les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Farreras/Rozman. Medicina Interna. 19 ed. ELSEVIER. 2020
- Sleisenger y Fordtran. Enfermedades digestivas y hepáticas: Fisiopatología, diagnóstico y tratamiento, 11ed. ELSEVIER. 2021
- Pascual Parrilla Paricio, Eduardo García-Granero Ximénez, Elena Martín Pérez, Salvador Morales Conde, Salvador Navarro Soto, Eduardo María Taargaarona Soler. Cirugía AEC. AEC Asociación Española de Cirujanos. 3ª Ed, 2022. ISBN: 97884911011048
- Francisco Javier Lacueva Gómez, Rafael Calpena Rico, Antonio Arroyo Sebastián. Casos clínicos de patología Quirúrgica del Aparato Digestivo. Editorial Digital de la Universidad Miguel Hernández de Elche, 2015. ASIN: B012SZXRR2
- Pedro Antonio Cascales Campos, Juan Manuel Quiñonero Rubio, Pablo Ramírez Romero. Medicina y Cirugía del Aparato Digestivo. 1ª Ed. ELSEVIER. ISBN: 9788491136507
- RECURSOS e-Salut:
 - ClinicalKey Student Medicina, Odontología y Enfermería [<https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut>]
 - Acces Medicina [https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina]
 - Médica Panamericana [https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana]